

معماران هخامنشی چگونه می‌اندیشیدند؟
جزئیات مهندسی آرامگاه کوروش

یکشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۲ | اول ذیقعدہ ۱۴۴۴ | ۲۱ می ۲۰۲۳

شهردار

روزنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

سوغات کرستف کلمب از سفرهای دریایی چه بود؟

از سیب زمینی تا استعمار

سال هشتم - شماره ۲۱۷۹ - ۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان

در لایحه جدید حجاب و عفاف پیش‌بینی شد:

جرم انگاری؛ از بی‌حجابی تا توهین به بی‌حجاب‌ها

لایحه تدوین شده از سمت قوه قضائیه در خصوص حمایت از فرهنگ عفاف و حجاب پس از طی مراحل قانونی و تصویب در هیات دولت به مجلس شورای اسلامی ارسال شد: «هیچ کس حق ندارد تحت عنوان امر به معروف و یا نهی از منکر...

گروه هفت در بیانیه‌ای تاکید کردند:

برجام؛ راه‌حل دیپلماتیک مسئله هسته‌ای ایران

هشدار ایران به حکومت طالبان:

آب؛ اهرم سیاسی نیست!

در گذشت سالانه

۳ هزار نیازمند پیوند

هشدار درباره

مهاجرت آبی

مسئله فروش آثار ملی بود، نه نام گذاری حراج

طرح موضوع تبدیل قراردادهای موقت به دائمی پس از چهار سال در مجلس

نگرانی تازه فعالان کارگری

همدلی موضوع تبدیل قراردادهای موقت به دائمی پس از چهار سال در مجلس، نگرانی فعالان کارگری را بیشتر کرده است. به گفته وزیر کار، در این راستا لایحه‌هایی در دست کمیسیون‌های مختلف دولت در دست بررسی است که پس از انجام مراحل انجام کار تقدیم مجلس خواهد شد. این یعنی حالا که دولت

شرح در صفحه ۶

محمدرضا رئیس - بحث بر سر وضعیت شورای هماهنگی سران قوا!

واکش مخبر به سخنان محسنی اژه‌ای

بررسی شکایت رئیس مجلس از جهانگیری:

قالیباغ در موقعیت حمله به دشمن فرضی

در دیدار رهبر انقلاب با مسئولان وزارت خارجه صورت گرفت:

بهر روزرسانی مفهوم «نرمش قهرمانانه»

در دیدار رهبر انقلاب با مسئولان وزارت خارجه صورت گرفت:

بهر روزرسانی مفهوم «نرمش قهرمانانه»

بیگانگان بایستند و خم نشوند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با ابراز خرسندی از برنامسه وزارت امور خارجه برای جذب نیروهای جوان، تأکید کردند: مراقبت از انگیزه، ایمان و اراده نیروها، وظیفه مهم دستگاه وزارت امور خارجه است. رهبر انقلاب در جمع‌بندی این بخش از سخنان‌شان، نمایندگان ایران در خارج از کشور را نماینده مردم و نوع رفتار آنها را نشان‌دهنده هویت و ماهیت ملت ایران خواندند و گفتند: دیپلمات ایرانی باید نماد ایمان، عشق به ایران عزیز، غیرت، عزم و اراده و تحرک و پر کاری باشد و رفتارشان برای ملت ایران هم احترام‌برانگیز باشد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دیگری از سخنان‌شان، با اشاره به مرزهای طولانی ایران با کشورهای متعدد و بعضاً مهم و اثرگذار، سیاست دولت کنونی برای ارتباط با همسایگان را بسیار مهم و درست خواندند و افزودند: دست‌های بیگانه برای ایجاد مشکل بین ایران و همسایگان آن، فعال است که نباید اجازه بدهید این سیاست آنها محقق شود. ایشان، سیاست ارتباط با کشورهای اسلامی ولو در دوردست و همچنین سیاست ارتباط با کشورهای هم‌جهت و همراه را نیز مهم برشمردند و افزودند: امروز همراهی و هم‌جهتی برخی کشورهای بزرگ و مهم دنیا با جمهوری اسلامی ایران در برخی جریانها و خطوط اساسی سیاست بین‌الملل پدیده‌ای بی‌سابقه است که باید با قدر دانستن این فرصت، ارتباطات با آن کشورها را تقویت کنیم.

رهبر انقلاب با اشاره به موضوع اجلاس سفرا مبنی بر تحول در نظم کنونی جهان و پُر تکرار شدن این موضوع در ادبیات جهانی، گفتند: تحول در نظم جهانی یک فرآیند پر فراز و نشیب و بلندمدت و متأثر از حوادث احتمالی پیش‌بینی نشده است و کشورهای مختلف نظرات و رویکردهای متعارض و گوناگونی به آن دارند. ایشان لازم‌جهت‌های مناسب ایران در نظم جدید را رصد و ارزیابی تحولات جهانی و شناخت دقیق سمت و سو و پشت پرده حوادث دانستند و گفتند: بر اساس این رصد و ارزیابی باید پیشنهادها و عملی استخراج شود که در این زمینه هم سفرا و رؤسای نمایندگی‌ها به‌خصوص در کشورهای اثرگذار نقش مهمی دارند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پایان بار دیگر با تأکید بر اهمیت نقش خارجی و نقش مهم آن در اداره و بهبود کشور، افزودند: با وجود توجه به عوامل اقتصادی و فرهنگی در تحلیل وضع کنونی کشور، غالباً در مباحث از عامل سیاست خارجی غفلت می‌شود که حالی که سیاست خارجی خوب و موفق حتماً موجب بهبود وضع کشور می‌شود و در مقابل، اختلال و اشکال در سیاست خارجی باعث بروز مشکل در وضع عمومی کشور می‌شود که نمونه‌های آن نیز کم نبوده است. در ابتدای این دیدار وزیر امور خارجه به بیان گزارشی از اقدامات، برنامه‌ها و اولویت‌های این دستگاه سیاست خارجی در دولت سیزدهم برای ایجاد تحول، پرداخت. آقای امیرعبداللهیان، خروج از سیاست تک‌ساحتی برجامی با هدف ایجاد توازن در سیاست خارجی، اولویت دادن به دیپلماسی اقتصادی، تمرکز بر توسعه صادرات غیر نفتی و ظرفیت منحصربه‌فرد ترازیتی در کشور، نگاه ویژه به آسیا با اولویت همسایگان و کشورهای اسلامی، حمایت از محور مقاومت، کشش گری فعال با مشارکت در ائتلاف‌های سودمند منطقه‌ای همچون اتحادیه اقتصادی اوراسیا، شانگهای و بریکس و پیشبرد همزمان استراتژی «بی‌اثر کردن تحریم‌ها» و مذاکره برای «رفع تحریم‌ها» را از مهمترین راهبردهای وزارت امور خارجه در دولت سیزدهم عنوان کرد.

وزیر امور خارجه همچنین با اشاره به ۱۱ سفر خارجی رئیس‌جمهور و ۱۴ سفر سران دیگر کشورها به ایران طی ۲۰ ماه گذشته، مضای تفاهنامه‌های جامع و بلندمدت با کشورهای چین، روسیه و ترکیه را از جمله اقدامات صورت گرفته در جهت افزایش تعاملات جمهوری اسلامی ایران و افزایش تبادلات تجاری کشور برشمرد.

آقای امیرعبداللهیان با اشاره به حضور بیش از ۵ میلیون ایرانی در خارج از کشور، توجه ویژه دولت سیزدهم به ارائه خدمات به این دسته از هموطنان را از دیگر اقدامات وزارت امور خارجه دانست.

رهبر معظم انقلاب اسلامی گفتند: «عزت»، نفی «دیپلماسی التماسی چه در کلام و چه در محتوا» و پرهیز از چشم‌دوختن به حرف و تصمیم مقامات کشورهای دیگر است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای صبح دیروز در دیدار مسئولان وزارت امور خارجه و سفیران جمهوری اسلامی ایران، با تبیین ضوابط و شاخص‌های سیاست خارجی موفق، «عزت» به معنای نفی و پرهیز از دیپلماسی التماسی، «حکمت» به مفهوم تعاملات و فعالیت‌های خردمندانه و محاسبه شده و «صلحت» به معنای اعطاف برای دور زدن موانع سخت و ادامه دادن مسیر را سه کلیدواژه اساسی در دیپلماسی کشور خواندند و مسئولان دیپلماسی کشور را به رصد دائم تحولات تدریجی و حوادث تأثیرگذار در نظم بین‌الملل برای بدست آوردن جایگاه شایسته ایران عزیز در نظم آینده جهان فراخواندند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، سیاست خارجی خوب و دستگاه دیپلماسی کارآمد را یکی اساسی برای اداره موفق کشور برشمردند و با بیان ۶ ضابطه الزامی در سیاست خارجی گفتند: رعایت این شاخص‌ها، نشانه سیاست خارجی موفق است و اگر این ضابطه‌ها مشاهده نشد، یا در نظریه سیاست خارجی و یا در کارکرد و عملیات دیپلماسی دچار مشکل هستیم. توانایی تبیین اقتضای کشور در موقعیت‌های مختلف، اولین ضابطه یک سیاست خارجی موفق بود که رهبر انقلاب اسلامی بیان کردند.

«حضور اثرگذار و جهت‌بخش در پدیده‌ها، حوادث و جریان‌های مختلف سیاسی-اقتصادی جهان»، «رفع و کاهش سیاست‌ها و تصمیمات تهدیدآمیز علیه ایران»، «ضعیف‌کانون‌های خطرآفرین»، «تقویت دولت‌ها و مجموعه‌های متحد و همراه با ایران و توسعه عمق راهبردی کشور» و «قدرت تشخیص لایه‌های پنهان در تصمیمات و اقدامات منطقه‌ای و جهانی»، پنج ضابطه دیگری بود که ایشان در تشریح یک سیاست خارجی موفق و افتخارآمیز، بیان کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین در پردازش معنای سه کلیدواژه «عزت، حکمت و مصلحت» در مقوله سیاست خارجی، گفتند: «عزت»، نفی «دیپلماسی التماسی چه در کلام و چه در محتوا» و پرهیز از چشم‌دوختن به حرف و تصمیم مقامات کشورهای دیگر است. ایشان تکیه‌تکرار بر اصول در سیاست خارجی را خلاف عزت و باعث تذبذب دانستند و افزودند: در همه مسائل جهانی در «حرف و اقدام و مواجهه با اقدام دیگران»، عزت‌مندانه و متکی بر اصول حرکت میکنیم.

رهبر انقلاب معنای حقیقی «حکمت»، را رفتار و گفتار «خردمندانه، اندیشیده‌شده» برشمردند و گفتند: هر حرکتی در سیاست خارجی باید عقلانی و فکرسده باشد و تصمیمات و اقدامات دفعی و بدون حساب در مقاطعی به کشور ضربه زده است. ایشان نشانند اعتماد بی‌جا به طرف‌های مقابل را روی دیگر مفهوم «حکمت» برشمردند و گفتند: البته نباید هر حرفی را در عالم سیاست دروغ دانست؛ چرا که حرف‌های صادقانه و قابل قبول وجود دارد اما نباید به همه حرف‌ها اعتماد کرد. «مصلحت» به مفهوم داشتن انعطاف در موارد لازم برای دور زدن موانع سخت و صخره‌ای و ادامه دادن مسیر، کلیدواژه مهم دیگری بود که رهبری به تبیین آن پرداختند.

ایشان گفتند: حفظ اصول منافاتی با مصلحت به معنای یاد شده ندارد. البته چند سال قبل که مفهوم «نرمش قهرمانانه» مطرح شد، در خارج و برخی در داخل برداشت غلط کردند؛ چرا که مصلحت یعنی یافتن راهی برای گذشتن از کنار موانع دشوار و ادامه دادن راه برای رسیدن به هدف.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ادامه سخنانشان در جمع مسئولان وزارت امور خارجه و سفیران کشورمان، ابتکارات شخصی «خوب، به‌موقع و فکرسده» بخصوص در تعاملات سفیران را مهم و ضروری خواندند.

مسئله «کیفیت و کمیت نیروی انسانی در وزارت امور خارجه و جذب عناصر کارآمد و قابل اعتماد»، نکته دیگری بود که رهبر انقلاب به آن اشاره کردند و گفتند: وزارت امور خارجه باید نیروهایی جذب کند که عمیقاً و از بُن‌اندان به مبنای فکری و سیاسی انقلاب و جمهوری اسلامی باور داشته باشند، و با انگیزه کافی و اراده‌ای قوی و تحرک و فعالیت در مقابل طوفان‌های فکری و تبلیغاتی

یادداشت

رحمت‌الله خسروی در آینه نمایندگی مردم

ولی‌الله شجاع‌پوریان - شنیدن خبر درگذشت انسان‌های شریف همیشه خالی از افسوس و درد نیست. مهندس رحمت‌الله خسروی از این‌گونه مردان روزگار ما بود، که آرام و بی‌هیاهوی بزرگان چشم از جهان بستند و او بزرگی‌های اخلاقی، انسانی و مردمی خود را در تمام سمت‌های مدیریتی، نمایندگی مردم در مجلس شورای اسلامی و شورای شهر تهران حفظ کرد. وقتی به دوران مسئولیت‌های او نگاه می‌کنیم جز سخت‌کوشی، فروتنی، احترام به نظرات کارشناسی و مخالفان، رعایت قانون و پاک‌دستی چیزی نمی‌توان یافت. مردی که سودای سعادت شهروندان جامعه خود را داشت و همیشه در این راه ثابت‌قدم ماند.

مهندس خسروی در سال ۱۳۴۹ در یکی از روستاهای تابع شهر آباد به دنیا آمد، تحصیلات دانشگاهی خود را در رشته مهندسی را در مدرسه عالی ساختمان وابسته به دانشگاه پلی‌تکنیک تهران سپری کرد و پروانه اشتغال از وزارت مسکن و شهرسازی دریافت کرد. اما از سال ۱۳۵۴ به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآمد. او از روزهای آغازین انقلاب در پی تشکیل نهادهای انقلابی برای رفع تبعیض و فقر در شهر آباد اقدام کرد. در تشکیل شوراها در اوایل انقلاب بسیار کوشید و با رای مردم به مسئولیت‌های مختلف در این نهادها و در این نهاد رفاهی مردم به عضویت شورای شهر آباد انتخاب شد. در دولت شهید رجایی مسئولیت بازسازی شهر زلزله‌زده طبرس را داشت. سپس به عنوان رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی کشور منصوب شد. رسیدگی به ساخت‌وساز مسکن برای مسئولان سبب ارتقای او در مناصب نظام شد، به‌گونه‌ای که در دوره سوم مجلس شورای اسلامی به عنوان نماینده مردم آباد به مجلس راه یافت و تلاش بسیاری را به عنوان عضو کمیسیون مسکن و شهرسازی راه و ترابری برای اصلاح امور کشور از خود نشان داد.

مهندس خسروی این بار به نمایندگی از مردم پایتخت به اولین شورای شهر تهران راه یافت. ریاست شورای شهر تهران به مدت دو سال و ریاست کمیسیون توسعه و عمران شهر تهران از عمده فعالیت‌های ایشان در این موقعیت نظارتی شهری بود. مهندس خسروی در شرایطی سخت ریاست شورای شهر تهران را پذیرفت. کارشناسان شورای شهر تهران که با او همکاری داشتند، بعد از گذشت دو دهه از خوبی‌ها و زحمات او یاد می‌کنند. ایشان علیرغم حضور در قوای مقننه و مجریه‌ها در سال ۱۳۸۱ از آموزش و پرورش بازنشسته شد و پس از آن زمان به تدریس در دانشگاه‌های مختلف کشور پرداخت. صراحت لهجه، مدارا و رسیدگی به امور معیشتی و حقوق پرسنل همیشه از دغدغه‌های او بود. در سپردن کار به جوانان تحصیل کرده و راهنمایی آنها الگویی مثال زدنی بود. به‌گواه بسیاری از همکارانش هرگز تخصص و شایسته‌سالاری را ندیده نمی‌گرفت و آن را ترویج می‌کرد. پاک‌دستی او مثال زدنی بود و زنج‌ها و دلمشغولی‌هایش از جنس سوداگران امروزی نبود و اعتدالی کشور در میان انگیزه‌هایش از حضور در مناصب مختلف، جایگاه مهمی داشت. او از نسلی بود که بار غم نان، کار و مسکن مردم را بر دوش می‌کشید. ساده‌گفتوگو می‌کرد، به همین دلیل در دل بسیاری از مردم و مسئولان نشست. در دوران بیماری که کمتر کسی از بیماریش گفت. شاید به این دلیل که غم مردم را بیش از درد خود می‌دید. امروز شاید در شورای اسلامی شهر تهران یادی از مهندس خسروی نشود، اما او بخشی از تاریخ شورای خواهد بود که نظارت بر مدیریت بزرگ‌ترین شهر ایران را بر عهده دارد.

یادداشت

پیامدهای روانی دین‌گریز شتابان در حوادث اخیر

محمدرضا رئیس - در میان تحلیل‌ها و تبیین‌های متنوعی که از مرگ مهسا امینی تا امروز ارائه شده، جای یک «هشدار» خالی است و آن پیامدهای روانشناختی دین‌گریزی یا دین‌ستیزی «شتابان» جامعه است. در ۸ ماه گذشته، بسیاری از دردمندان دین‌مدار و کارشناسان مستقل دینی، هشدار داده‌اند که با این روند؛ دین‌باوری بخشی از جامعه آسیب خواهد دید. دین‌گریزی سرعت خواهد گرفت، و حتی به سمت دین‌ستیزی ویرانگر خواهیم رفت. اگرچه برخی منتقدان معتقدند، این روند به نفع آینده کشور و «سکولار» شدن مردم خواهد انجامید، اما من معتقدم حتی اگر چنین گمانه‌ای صحیح باشد، نباید از پیامدهای روانشناختی موج شتابان آن غفلت کرد. در اینجا سخن از فایده دین‌باوری یا مضرات آن نیست که خود بحثی درازدامن و بی‌سرانجام را می‌گشاید؛ حتی صحبت از این نیست که آیا دین و ایدئولوژی دینی آسیب‌زاست یا نه؛ روشن است که ورود به این مباحث، مستلزم استنادهای متنوع و گاه معارض به پژوهش‌های علمی است که این مقاله کوتاه، قصد و امکان ورود به آن را ندارد.

مدعی این نوشته، مبتنی بر مشاهدات شخصی من و همکارانم است که از عمق تبعات منفی-روانی دین‌گریزی اخیر حکایت دارد؛ بدون ادعای بسط آن به کل جامعه یا حتی کل دین‌گرایان. الف. فردی را در نظر بگیرید که سال‌ها با قرآنت رسمی از دین و مناسبات سیاسی چا، با «دین و معنویت» زیسته است. او که تاکنون تمام حقیقت را از همین زاویه می‌دید و اخلاق، منش، اندیشه معنویت، ارزش‌ها، هنجارها و زیست معنوی خود را به دین رسمی پیوند زده بود، بعد از اتفاقات اخیر (درست یا غلط) ناگهان متوجه می‌شود یا تصور می‌کند که چه حجمی از مناه و منکرات در لوی دین به او خورده شده بود. آیا این فرد دچار گسست اخلاقی، معرفتی و روانی نخواهد شد؟ ساده‌اندیشی است که گمان کنیم مذهب، ما ماند ۲ دهه پیش، فقط از رسانه‌های رسمی تغذیه می‌شوند؛ رسانه‌هایی که از قضا جنگ نرم را بدجور به مخالفان باخته‌اند. بیایید انبوه تصاویر و اخبار (واقعی یا غیرواقعی) پس‌امسار را در این ماه‌ها مرور کنیم و به‌یاد آوریم داده‌های (راست یا دروغ) اینترنتی و شبکه‌های ماهواره‌ای را:

از حجم و شدت درگیری، ضرب و شتم، کشتار، تیراندازی، موبه و ضجه خانواده‌های معترضان، دلنوشته‌های مجروحان چشم، رفتارهای عجیب با جنازه‌ها و مراسم و سنگ‌قبرها تا اخبار شکنجه، دادگاه‌های غیرعلنی، احکام اعدام و حبس و ...

حتی باور به بخشی از اخبار و روایت‌های غیررسمی نیز کافی است تا فشار ذهنی و درگیری وجدانی-مذهبی فرد را برانگیزاند. کافی است از نگاه یک «حزب‌اللهی غیررانتی» به این اخبار بنگریم؛ یا آغراض باورهای قبلی او با این حجم از رویدادها و بازتاب گسترده آن در ۸ ماه اخیر، رنج روانی بزرگی برای او نمی‌آفریند؟ حتی تصور درد این تعارض روانی مهم، به اندازه کافی وحشتناک است، چه رسد به تجربه آن.

ب-حال فردی را در نظر بگیرید که مدت‌هاست از ایدئولوژی رسمی-دینی فاصله گرفته، اما هنوز پیوندهای شخصی خود را با خدا و دین نگسسته است. این فرد که تا قبل از وقایع اخیر، خود را در پناه خدای فردی، دین شخصی و آرامش معنوی حاصل از آن، مصون نگاه داشته است، حالا با چهره جدید و باورنکردنی و رفتارهایی به‌نام دین، مواجه می‌شود که هم‌پایش دشوار یا ناممکن است. طبیعی است که او هم مانند فرد اول، در تمایز اعتقادات مذهبی‌اش تزلزل ایجاد شده و وجودش مملو از خشم و انتقام و حسرت شود؛ حسرت از «تصور» فربشی که تاکنون خورده و پرخاش به منابع دینی که تاکنون به آنها متوسل بوده است.

ج- همین اتفاق با گستره‌ای بسیار بیشتر برای مردمی خواهد افتاد که تاکنون، «اخلاق» را در پیوند با دین آموخته بودند و نه معیارهای اخلاقی جهان‌شمول.

روشن است که بخش مهمی از این جمعیت، با گسستن از باورهای دینی، اخلاق را نیز کنار گذاشته و در دره عمیق بی‌اخلاقی سقوط خواهند کرد؛ شاید بتوان برخی از اختلاس‌های مدیران سابق باورمند را با این مدل، تبیین کرد.

اینجاست که ارزش تلاش‌های افرادی برخی نواندیشان دینی، روحانیون منتقد و روشنگر مشخص می‌شود؛ این افراد که نقدهای دین‌محور را به رفتار نظام مطرح می‌کنند، نقش مهمی در کاهش دین‌گریزی یا تبعات منفی روانی آن دارند. دراز است استقبال بخشی از مخاطبان این چهره‌ها نیز همین است؛ «پناه بردن و احساس امنیت روانی در مراجعه به نوشته‌های منتقدان سابقا حزب‌اللهی که با زبان دین، رفتارهای دین‌مدار سیستم را نقد می‌کنند».

سخن آخر اینکه چه باورمند دین‌باشیم، چه وفادار به نظام، چه منتقد دین رسمی و یا معتقد به دین عرفی و حتی خداناباور، نباید تبعات روانی، اخلاقی و اجتماعی دین‌گریزی شتابان را، دست کم بگیریم.